

Nr 66.

Av herr **Vennersten**, om medgivande för Borås högre allmänna läroverk att för biblioteks- och materielkassans räkning upptaga ett lån.

Under återopande av här i avskrift bifogade handlingar, och då enligt justitiekanslerns uppfattning Riksdagens medgivande synes böra inhämtas, för att ett lån för biblioteks- och materielkassans räkning må kunna upptagas, får jag värdsamt hemställa,

att Riksdagen må för sin del medgiva, att Borås högre allmänna läroverk må för biblioteks- och materielkassans räkning till anskaffande av undervisningsmateriel upptaga ett lån å högst tiotusen kronor att amorteras inom tjugu år.

Stockholm den 24 januari 1913.

Axel Vennersten.

*Avskrift.**Bilaga 1.**Till Konungen.*

I underdånig skrivelse den 22 juni innevarande år anhöll jag å läroverkskollegiets vägnar, att biblioteks- och materielkassan vid högre allmänna läroverket i Borås måtte få upptaga ett amorteringslån å högst 10,000 kronor för anskaffande av undervisningsmateriel. Enligt vad mig blivit meddelat skall justitiekanslern hava avstyrkt nämnda anhållan på den grund, att läroverkets kassor vore statens tillhörighet och sådan icke får skuldsättas utan Riksdagens medgivande. I händelse meddelandet överensstämmer med verkliga förhållandet, ber jag att i djupaste underdånighet få anföra följande:

Ehuru det förefaller mig märkvärdigt, att en kassa, som uteslutande uppkommit genom lärjungars terminsavgifter utan något statens bidrag, kan anses såsom statens tillhörighet, kan jag naturligtvis gent emot justitiekanslern icke förfäktat en motsatt uppfattning. Men vad som förefaller mig självklart, är, att biblioteks- och materielkassan vid ett läroverk är av alldeles samma natur som ljus- och vedkassan och byggnadsfonden, vilka kassor även bero av terminsavgifter. Är alltså biblioteks- och materielkassan statens tillhörighet, bör även t. ex. byggnadsfonden vara detsamma, varför den enligt justitiekanslerns uppfattning icke kan skuldsättas utan Riksdagens medgivande. Nu torde det emellertid finnas flera prejudikat på, att byggnadsfonden fått upptaga lån utan Riksdagens medgivande. Särskilt ber jag få framhålla, att Borås allm. läroverk genom K. Maj:ts nådiga beslut den 2 maj 1902 erhöll rätt att för uppförande av ny gymnastiklokal upptaga ett lån å högst 15,000 kronor. Men föreligga inga principiella skäl mot att byggnadsfonden upptager lån, synes mig detsamma också gälla om biblioteks- och materielkassan.

På grund härav, och då ett avslag å den gjorda framställningen skulle verka hämmande på undervisningen, får jag i underdånighet anhålla om tillstånd för högre allmänna läroverket i Borås att för anskaffande av undervisningsmateriel få upptaga ett lån å högst 10,000 kronor.

Borås den 13 november 1912.

Underdånigst

Gustaf Strandén,

t. f. Rektor vid högre allmänna läroverket i Borås.

Avskrift.

Bilaga 2.

Till Konungen.

I anledning av härhos återgående nådiga remiss och med överlämnande av en av Överstyrelsen för rikets allmänna läroverk i ärendet infordrad skrivelse, får Överstyrelsen i underdånighet anföra följande:

Det är uppenbart, att ombildningen av Borås' realskola till högre allmänt läroverk måste föra med sig nödvändigheten av nyanskaffning av undervisningsmateriel i jämförelsevis stor utsträckning. Om denna nyanskaffning skulle ske successivt i mån av biblioteks- och materielkassans tillgångar, skulle undervisningen vid läroverket otvivelaktigt bli lidande därpå. Om däremot genom nyanskaffning av undervisningsmateriel på en gång i jämförelsevis större omfattning behovet bleve tillgodosett, vilket Överstyrelsen finner vara synnerligen önskvärt, skulle biblioteks- och materielkassans utgifter för undervisningsmateriel under de närmaste åren bli ganska obetydliga, och kassan skulle bli i stånd att verkställa förräntning och amortering av det lån för undervisningsmaterialets anskaffande, som nu ifrågasättes.

På grund härav får Överstyrelsen under hänvisning i övrigt till den lämnade ekonomiska utredningen i underdånighet hemställa om nådigt bifall till den gjorda framställningen.

Stockholm den 8 oktober 1912.

Underdånigst

(Namnunderskrifter.)

Överstyrelsen för rikets allmänna läroverk, angående tillstånd att upptaga lån för biblioteks- och materielkassan vid högre allmänna läroverket i Borås för inköp av undervisningsmateriel.

Vidimeras ex officio:

Yngve Dahl,

Registrator och aktuarie hos Kungl. Läroverks-
överstyrelsen.

Avskrift.

Bilaga 3.

Till Konungen.

Under de senaste fyra åren har Borås' läroverk ombildats från realskola till högre allmänt läroverk med realgymnasium. Den undervisningsmateriel, som läroverket ägde vid ombildningen i fråga, kunde vara tillräcklig för en realskola, men kunde naturligtvis ej uppfylla de fordringar, som ställas på undervisningsmaterielen vid ett högre läroverk. På grund av lärjungeantalets stigande för varje år har största delen av biblioteks- och materielkassans tillgångar måst användas till inredningen, varför obetydligt blivit över för undervisningsmaterielen. Ämneskonferenserna hava gjort approximativa beräkningar över de belopp, som erfordras, för att undervisningsmaterielen i resp. ämnen skulle komma i nöjaktigt skick och såsom framgår av närslutna bilaga, erfordras härtill ett sammanlagt belopp av 10,785 kronor. Då det vore till stor skada för undervisningen att flera år framåt sakna nödig undervisningsmateriel, och då medel för detta ändamål icke kunna erhållas från annat håll, får jag å läroverkskollegiets vägnar i underdånighet anhålla,

att Borås' läroverks biblioteks- och materielkassa till inköp av undervisningsmateriel måtte få upptaga ett lån å högst 10,000 kronor med högst 5 % årlig ränta att amorteras under högst 20 år i den mån kassans tillgångar medgiver.

Borås den 22 juni 1912.

Underdånigst

Gustaf Strandén.

Avskrift.

Bilaga 4.

Till Konungen.

Genom K. Maj:ts nådiga beslut den 7 aug. 1908 ombildades dåvarande realskola i Borås till högre allmänt läroverk med realgymnasium. Lärjungeantalet, som vårterm. 1908 var 228, har sedan dess varit i oavbrutet stigande, så att det under höstterm. 1912 uppgick till 353. Såväl genom läroverkets utvidgning med gymnasium som genom lärjungeantalets ökning inom realskolan hava under nämnda tid undervisningsavdelningarnas antal växt från 10 till 15. Biblioteks- och materielkassans tillgångar ha därför till stor del fått användas till inredning av de nya klassrummen, och endast ringa del av densamma har kunnat anslås till undervisningsmateriel. Vid läroverkets ombildning kunde materielen för undervisningen någorlunda fylla de krav, som ställas på en realskola, men helt

naturligt kunde den icke ens tillnärmelsevis uppfylla de fordringar, som nu ställas på ett högre läroverk. Och förhållandena kunna ej nämnvärt ändras under en lång tid framåt, därest läroverket ej på annat sätt beredes tillfälle att öka sin undervisningsmateriel. Genom läroverkets om- och tillbyggnad hava flera nya lokaler tillkommit, som behöva inredas. Och härtill fordras rätt avsevärda summor. Å kollegiets vägnar ingick därför rektor vid högre allm. läroverket i Borås den 22 juni innevarande år till Konungen med underdånig anhållan, att Borås' läroverk måtte erhålla tillstånd att för anskaffande av undervisningsmateriel få upptaga ett lån å högst 10,000 kronor att amorteras under högst 20 år mot högst 5 % årlig ränta.

Genom nådigt beslut den 8 sistlidne november har K. Maj:t efter att i ärendet hava hört såväl K. Överstyrelsen för rikets allm. läroverk som justitiekanslern icke kunnat bifalla denna framställning. Enligt vad som kommit till läroverkskollegiets kännedom, skall emellertid K. Överstyrelsen hava tillstyrkt ansökan, varemot justitiekanslern avstyrkt densamma, men torde hans avslagsyrkande hava mera berott på principiella än av reella skäl. Då det för undervisningen skulle vara till stort men, om läroverket en längre tid framåt skulle vara i saknad av de medel, som stå andra dylika läroanstalter till buds, och då det icke kan vara med rättvisa och billighet förenat, att de generationer, som nu och en lång följd av år komma att tillhöra läroverket, skola erlägga dryga avgifter till biblioteks- och materielkassan utan att få den ersättning härför som dessa avgifter avse att lämna, få undertecknade, medlemmar av läroverkskollegiet vid högre allmänna läroverket i Borås, i underdånighet anhålla,

att K. Maj:t om möjligt till kommande riksdag måtte framlägga proposition, att ett belopp av 10,000 kronor på villkor, som av K. Maj:t synas lämpliga, ställas till Borås' högre allmänna läroverks förfogande, för att av dessa medel nödig undervisningsmateriel må anskaffas.

Borås den 17 dec. 1912.

Underdånigst

Gustaf Strandén,

t. f. Rektor.

*C. D. Fahlerantz, Edv. Leufvén, Edv. Björnsson, H. O. Bohlin, Nik Ahlström,
Anders Holmertz, E. Låftman, N. Svensson, Emil Olmer, A. Knutson,
P. H. Strömman, Karl Elfman, P. T. Arbman.*